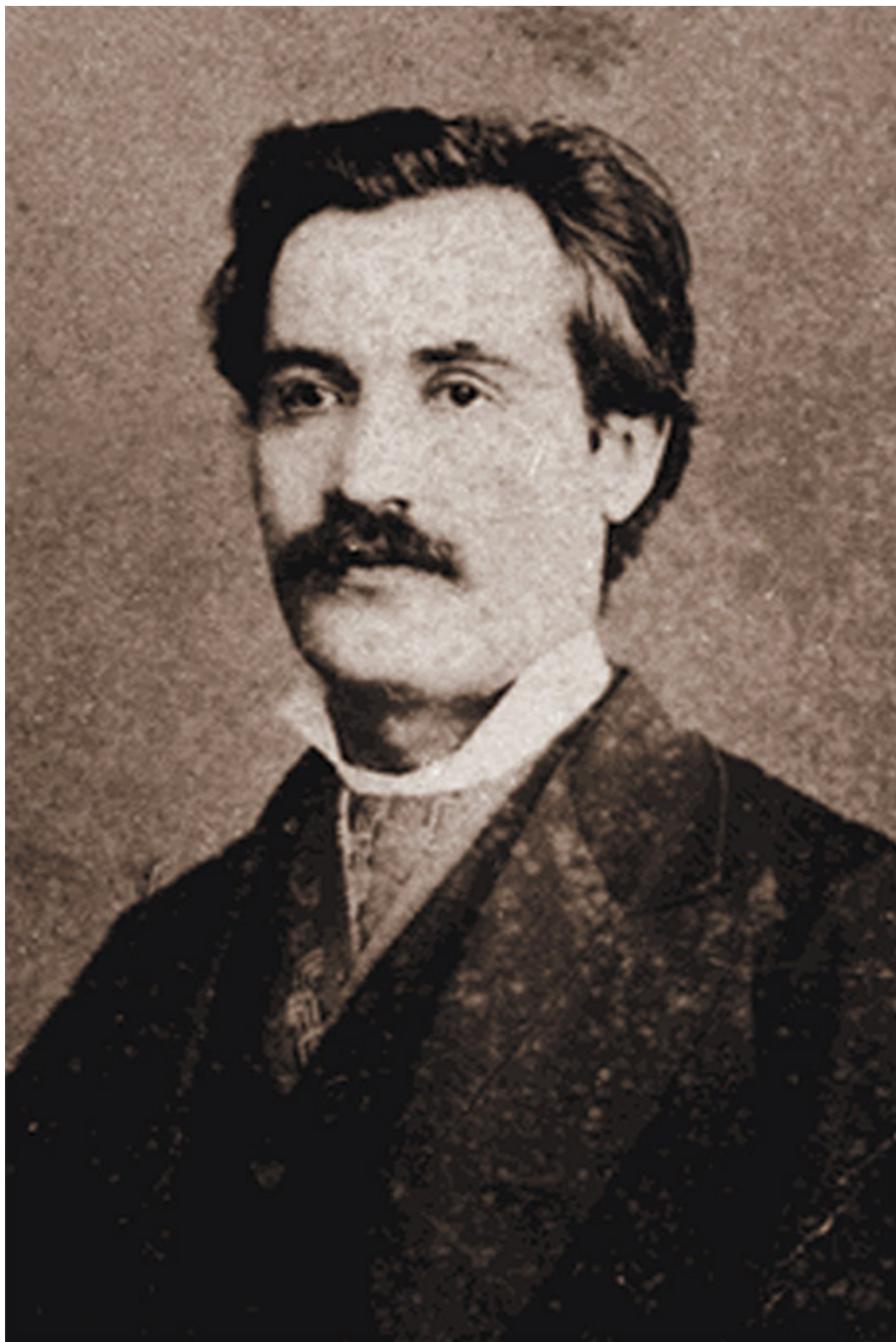


**[„VA SĂ ZICĂ...”] – de Mihai
Eminescu [3 martie 1883]**



Va să zică Tractatul de la Londra e termenul tehnic sub care

de-acum înainte vom avea să însemnăm vasalitatea economică și politică a României. Dacă baronul Worms nu interpela pe guvernul englez, de e adevărat că Conferența dunăreană a hotărât a da Rusiei, sub oarecari condiții, dreptul exclusiv de control asupra brațului Chiliei și că se pregătește un tratat care înlăturează art. 16 al Tratatului de la Paris, dacă lordul Fitz – maurice nu avea ocazia de-a răspunde și de-a împărtăși Camerei Comunelor articolele noului tratat, am fi putut aștepta mult și bine vro lămurire din partea mințitorilor noștri oficioși; singura cale pe care poporul nostru își mai poate afla soarta e aceea a interpelării în Parlamentul englez.

Guvernul și foile sale – departe de-a ține publicul român în curentul celor ce se petrec – continuă a arunca praf în ochii lumii, ba ministrul de externe nu se sfiește a încredința pe senatorii și pe deputații convocați că viitorul tractat e favorabil României, atât de favorabil încât numai bine se poate da iama Constituției și legii electorale, neavând nici o grijă despre cele din afară.

După relațiunile date Camerei Comunelor, tratatul, care va rezuma în sine lucrările Conferenței dunărene, cuprinde următoarele nouă articole:

Art. 1. Jurisdicțiunea Comisiunii Europene se întinde și asupra distanței dintre Galați și Brăila.

Art. 2. Puterile Comisiunii Europene sunt prelungite pentru o perioadă de 21 de ani, cu prelungiri succesive din trei în trei ani, dacă unul din contractanți n-ar propune modificări cu un an mai nainte de expirarea mandatului Comisiunii.

Art. 3. Comisiunea Europeană nu va exercita nici un control efectiv asupra brațului Chiliei, acolo unde amândouă țărmurile aparțin aceluiaș stat. (Rusiei).

Art. 4. Partea aceea a brațului Chiliei care scaldă țărmii României și Rusiei este supusă regulamentelor cu care se

administrează brațul Sulinei, sub supravegherea delegaților Rusiei și a României.

Art. 5. Rusia și România mai înainte de-a întreprinde lucrări în brațul Chiliei vor supune planul acestor lucrări Comisiunii Europene.

Lucrările executate la Ceatal din Ismail vor fi sub controlul Comisiunii din Galați.

La caz de divergență între Rusia și România sau chiar în sânul Comisiunii în privința lucrărilor de executat, puterile vor decide.

Art. 6. Rusia păstrează dreptul de-a stabili plăți spre acoperirea cheltuielilor lucrărilor sale, dar cu condițiunea de-a refera

puterilor.

Art. 7. Regulamentele adoptate de Comisiunea Europeană la 2 iunie 1882 sunt declarate aplicabile pentru navigațiunea pe Dunăre între Porțile de Fier și Brăila.

Art. 8. Toate celelalte aranjamente anterioare relative la Dunăre sunt menținute. Art. 9. Tractatul din Londra va fi ratificat de către puteri într-un termen de 6 luni.

Daca privim veselia și ușurința cu care membrii majorității parlamentare de la noi au primit comunicarea unor asemenea stipulațiuni, dacă vedem graba cu care secta Dimancilor s-aruncă din nou asupra Constituției și legii electorale ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, ca și când situația din afară ar fi cât se poate de senină, putem zice: volenti non fit injuria. Oricât de mare ar fi nedreptatea ce i s-ar face acestei țări prin noul tractat de la Londra, organul voinții țării, această adunătură de parveniți lacomi și ignoranți din care se compune partidul roșu și majoritatea Adunării, înghite cu bucurie această pilulă, mai mult, se servește de ea pentru

a căuta mijloace nouă de mântinere la putere.

Odată vasalitatea în afară stabilită, trebuiesc create și înlăuntru condițiile vasalității. Trebuie nimicită influința pe care o mână de oameni liberi, intelectual și material neatârnați, o mai poate exercita asupra opiniei publice și a mersului lucrurilor; trebuie creat un aparat electoral care să-i dea guvernului pururea o majoritate servilă și înjosită, aleasă de cătră subcomisari de poliție; voturile proprietății istorice și ale inteligenții trebuiesc aruncate și stinse în mulțimea celor ce se obțin printr-un cinzec de vin și, odată declarându-se formal printr-un tratat că țara aceasta e o slugă, să fie și în realitate compusă din slugi ale slugilor străinătății; drept care s-a și hotărât ieri citirea a treia a propunerii de revizuire.

Aceasta o vrea un Dimancea, aceasta o mai vor și alte guri de vacă, cari prin cine știe ce ironie a evenimentelor exploatează onoarea de-a purta nume mai vechi și mai române.

Volenti non fit injuria. Concesiunile nimerite, la timp și ducând sigur la scop, pe cari guvernul le-a făcut Austro-Ungariei, încă din mai 1881, când ministrul de externe declara că „putem primi Comisiunea Mixtă fără să ne abatem de la Tractatul de la Berlin, că încercarea de-a înlătura pe Austria din Comisiune ar fi zadarnică, că cestiunea prezidenței permanente o e cestiune de curtenie și de politeță”, acele concesiuni Tractatul de la Londra nu face decât să le înregistreze în dreptul public și să le sancționeze.

Toată rezistența deci cu care se laudă foile guvernului nu este decât un neadevăr și o comedie pusă la cale nu pentru a servi de mijloc de apărare, ci cu ținta unică de-a amăgi țara. Izolarea completă în care s-a aflat România în Conferența de la Londra, părăsirea ei de cătră toți nu ne dovedește decât un singur lucru. Demult toate puterile – una câte una – s-au convins că guvernul și Parlamentul din această țară nu numai că nu voiesc a apăra nimic, ci din contra precupețesc hotarele

și drepturile ei de suveranitate pentru a rămânea în buget. Demult a trebuit să se convingă oricine că statul român a devenit sub acest regim un institut pentru căpățuirea și pensionarea tuturor nevolnicilor intelectuali pe cari i-a produs Orientul și cari au ajuns a stăpâni țara ca pe o proprietate privată, ale cărei drepturi și interese ei le speculă pentru cumul și pensii reversibile.

Cine dar să mai apere o colectivitate politică care ea însăși nu mai știe a se apăra și se lasă amăgită, exploatată, înjosită de tot ce ea are mai comun, mai ignorant și mai malonest? Volenti non fit injuria. O țară care vrea și suportă un guvern de Dimanci și Mihălești aceea vrea și suportă înstrăinarea Dunării, vrea și suportă robia economică și vasalitatea politică.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro